

Türkiye Erkekler Hentbol Süper Liginde Ev Sahibi Olma Avantajı

Home Advantage in Turkish Handball Super League

Kemal GÖRAL¹, Enes SUCULAR²

ÖZ

Sporda ev sahibi olma avantajı uzun süredir araştırılmaya devam eden önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırma, Türkiye Erkekler Hentbol Süper Liginin 2015/2016 ile 2019/2020 sezonları arasında oynanan beş sezon boyunca ev sahibi olma avantajının değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, ev sahibi takımların maç kazanma sayıları ve sezonlara göre ev sahibi olma avantajı gibi değişkenlerin analizi yapılmıştır. Elde edilen verilerin frekans ve yüzde değerleri alınmış, ev sahibi olma avantajı değerleri hesaplanmıştır. Türkiye Hentbol Süper Liginin incelenen beş sezonunda oynanan toplam 647 müsabakada, ev sahibi takımlar 325 galibiyet (%50,23) alırken, 269 maçtan mağlubiyetle (%41,57) ayrılmışlardır. Beş sezonluk zaman diliminde Hentbol Süper Liginde ev sahibi olma avantajı ise %53,46 olarak belirlenmiştir. Spor müsabakalarında önemli bir etken olduğu düşünülen ev sahibi olma avantajının, iyi kullanılmasının hentbol branşında da bir takımın başarısı için kayda değer bir faktör olduğu, yapılacak çalışmalarda bu durumun göz önünde bulundurulması gerektiği ve takımın başarısı üzerine önemli ölçüde etki edebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ev sahibi olma avantajı, Hentbol, Süper Lig

ABSTRACT

The home advantage in sports is an important issue that has been researched for a long time. In this research, the home advantage of the Turkish Men Handball Super League during the five seasons (2015/2016-2019/2020) was evaluated. In the research, the analysis of variables such as the number of match wins of the home teams and the home advantage according to the seasons were made. In a total of 647 matches played in the five seasons of the Turkish Handball Super League, the home teams won 325 (50.23%) and lost 269 matches (41.57%). The advantage of being the home team in the Handball Super League in five seasons was determined as 53.46%. It is thought that the home advantage is an important factor in sports competitions. It can be said that the good use of the home advantage is a significant factor for the success of a team in the handball branch. It is thought that this situation should be taken into account in the trainings to be made in handball and it can have a significant impact on the success of the team.

Keywords: Home advantage, Handball, Super league

Bu çalışma için Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Etik Kurulundan (Spor,Sağlık) 05.04.2022 tarih ve 45 sayılı kararı ile etik onam alınmıştır.

¹ Doç. Dr., Kemal GÖRAL, Hareket ve Antrenman Bilimleri, MSKÜ Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi, kgoral@mu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8030-2276

² Enes SUCULAR, Hareket ve Antrenman Bilimleri, MSKÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor ABD, enesucular@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0128-8467

İletişim / Corresponding Author: Kemal GÖRAL
e-posta/e-mail: kgoral@mu.edu.tr

Geliş Tarihi / Received: 01.07.2022
Kabul Tarihi/Accepted: 24.09.2022

GİRİŞ

Olimpik bir spor olmasının yanı sıra dünyanın her yerinde oynanan, özellikle Avrupa'da popüler bir spor olan hentbol, antrenman ve müsabaka sırasında sert temasların bulunduğu, sporcuların kısa yüksek şiddetteki hareketleri başarabilecek bir fiziksel efor kapasitesine sahip olması gereken takım sporu olarak tanımlanmaktadır.¹

Hentbol antrenörleri ve spor bilimi ile uğraşan araştırmacılar son yıllardaki çalışmalar ile farklı kategorideki ve seviyedeki hentbol oyuncularının müsabaka sırasında bireysel veya takım performansını gözlemleyebilmek, analiz edebilmek ve değerlendirmek için çeşitli yöntemler geliştirmişlerdir. Müsabaka sırasında farklı stratejiler kullanılarak özel araç gereçler ile sporcular tarafından ortaya konan performansın teknik, taktik veya fiziksel taraflarını tanımlamak ve yorumlamak için maç analizi sistemleri kullanılmıştır.²

Maç analizi sistemlerinden elde edilen veriler, uzun ya da kısa süreli stratejilerle ilgili kararların alınmasına bilgi sağlamada, yapılacak olan çalışmaların çeşidini belirlemede ve yetenek seçiminde antrenörler tarafından kullanılmaktadır. Yapılan antrenmanlar ile çözülebilecek birçok problem de maç analizi ile elde edilen veriler sayesinde ortaya çıkmaktadır.³

Modern spor karşılaşmalarında rakiplerin birbirlerine karşı üstünlük sağlaması ve bununla birlikte ortaya çıkan rekabet daha önce hiç olmadığı kadar önemli bir hal almıştır. Spor karşılaşmaları artık kazanmak

ya da kaybetmek için yapılan bu rekabeti izlemeye gelen on binlerce seyircinin katılımıyla gerçekleşmektedir.⁴

Spor müsabakalarını izlemeye gelen seyirciler, müsabakayı yapan sporcuların performanslarını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Fakat yapılan araştırmalardan yola çıkarak ortaya konan sonuçlara göre, ev sahibi takımın seyircilerinin takımında bulunan sporcuların performansını pozitif yönde, deplasman takımında bulunan sporcuların performanslarını ise negatif yönde etkileyebildiği, bunun sonucu olarak da ortaya ev sahibi olma avantajının çıktığı ifade edilmektedir.⁵

Ev Sahibi olma avantajı değerlendirilirken, sona ermiş bir sezonda takımların iç sahada kazanmış oldukları toplam puanların, hem iç sahada hem de dış sahada kazanmış oldukları toplam puanlara oranlanması biçiminde incelenmektedir.⁶⁻⁷ Ev sahibi olma avantajı, oynanan müsabakaların %50'den daha fazla bir oranda ev sahibi takımın üstünlüğü ile sona ereceğine olan inancın bir yansıması olarak da tanımlanabilir.⁵

Her spor branşında olduğu gibi hentbol branşında da sonuca etki eden unsurlardan birisinin ev sahibi olma avantajı olduğu söylenebilir. Bu bağlamda, bu araştırma, Türkiye Erkekler Hentbol Süper Liginde 2015/2016 ile 2019/2020 sezonları arasında oynanan müsabakaların ev sahibi olma avantajı açısından değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL VE METOT

Bu çalışmada, Türkiye Erkekler Hentbol Süper Liginin son beş sezonu (2015/2016-2019/2020) ev sahibi olma avantajı değişkeni açısından analiz edilerek incelenmiştir. Araştırma verilerinin oluşturulmasında, THF (Türkiye Hentbol Federasyonu) resmi

internet sitesinde açık erişimli olarak yer alan maç sonuçlarından yararlanılmıştır.

Araştırmada aşağıda belirtilen değişkenler kapsamında beş sezonda oynanan toplam 1296 müsabaka incelenerek analiz edilmiştir.

a)Ev sahibi takımların maç kazanma sayıları

b)Sezonlara göre ev sahibi olma avantajı

Araştırmada elde edilen verilerin frekans ve yüzde değerleri alınmış, ev sahibi olma avantajı (EOA) değerleri hesaplanmıştır.

Takımların ev sahibi olma avantajının (EOA) değerlendirmesinde, biten bir sezonda takımların iç sahada oynadıkları maçlarda kazandıkları puanların toplamı hem iç sahada hem de deplasmanda kazandıkları puanların toplamının yüzdesel olarak ifade edilmesi şeklinde hesaplanmaktadır⁶⁻⁷.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmaya başlamadan önce, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Etik Kurulundan (Spor, Sağlık) 05.04.2022 tarih ve 45 sayılı kararı ile etik onam alınmıştır.

Araştırmanın Kısıtlılıkları

Araştırmamızın yalnızca incelenen sezonlarla (2015/2016-2019/2020 arası beş sezon) yapılmış olması, araştırmada ortaya çıkan bulguların genellenebilirlik düzeyi belli bir seviyede kısıtlamaktadır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular tablolar ve grafik şeklinde sunulmuş, elde edilen sonuçlar yerli ve yabancı literatürden yararlanılarak tartışılmıştır.

Tablo 1. Türkiye Hentbol Süper Liginde Ev Sahibi Olma Avantajı

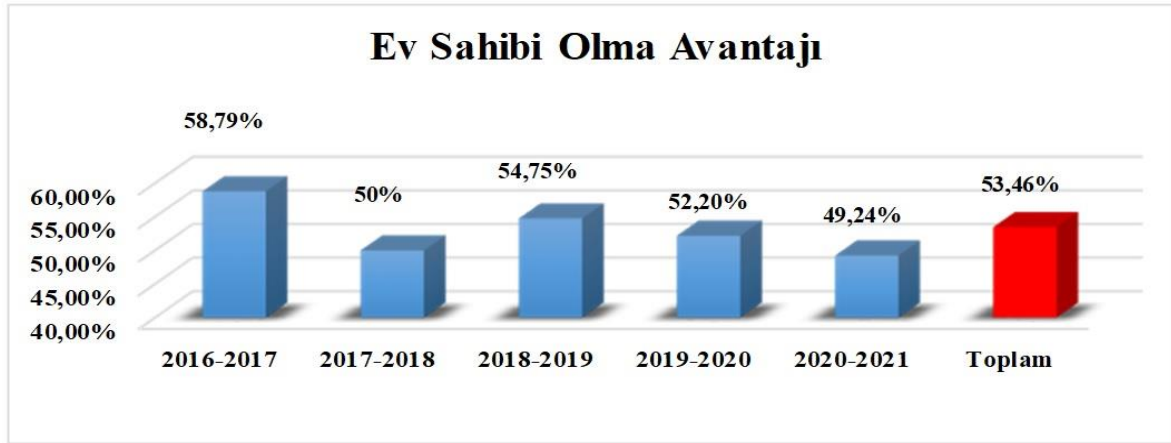
Ev sahibi takımların oynadığı maç sayısı	Kazanılan maç		Berabere biten maç		Kaybedilen maç		Ev sahibi olma avantajı
	f	%	f	%	f	%	
647	325	%50,23	53	%8,19	269	%41,57	%53,46

Son 5 sezonda ev sahibi olan takımlar 647 maç oynanmış olup bu maçlarda, ev sahibi takımlar 325 galibiyet (%50,23) alırken, 269 maçtan mağlubiyetle (%41,57) ayrılmışlardır.

53 maç ise (%8,19) beraberlikle sonuçlanmıştır. Bu veriler ile hesaplanan ev sahibi olma avantajı ise %53,46 olarak bulunmuştur.

Tablo 2. Sezonlara Göre Ev Sahibi Olma Avantajı

Sezon	Ev Sahibi Takım Galibiyet	Ev Sahibi Takım Mağlubiyet	Berabere Biten Maçlar	Ev Sahibi Olma Avantajı
2016-2017	99	16	67	%58,79
2017-2018	63	18	51	%50
2018-2019	68	8	56	%54,75
2019-2020	34	3	32	%52,20
2020-2021	61	8	63	%49,24
Toplam	325	53	269	%53,46

Grafik 1. Sezonlara Göre Ev Sahibi Olma Avantajı

Bu çalışma, Türkiye Erkekler Hentbol Süper Liginin 2015/2016-2019/2020 yılları arasında oynanan beş sezonluk zaman diliminde ev sahibi olma avantajının değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. İncelenen beş sezonda oynanan maçlarda, ev sahibi takımlar müsabakaların %50,23'ünden galibiyetle ayrılmışlardır. Bu sezonların toplamında Hentbol Süper Ligde ev sahibi olma avantajı değeri ise %53,46 olarak bulunmuştur.

Pollard ve Gomez (2012)⁸ İspanya Hentbol liglerinde 1997/1998'den 2007/2008 sezonuna kadar 11 sezondaki toplam 10.536 maçı incelediği çalışmada hem kadınlar hemde erkeklerde ev sahibi avantajının %60,14 olduğunu bulmuşlardır.

Lago-Peñas ve arkadaşlarının (2013)⁹ İspanya Profesyonel Hentbol liginde 2012/2013 sezonunda ev sahibi olma avantajını inceledikleri çalışmada, gözlemlenen 240 maç sonucunda ev sahibi olma avantajını %63,10 bulmuşlardır. Bu çalışmada ortaya çıkan başka bir bulgu olarak, 2012/2013 sezonunda oynanan maçların (beraberlik hariç) %61,95'i ev sahibi takımlar tarafından kazanılırken, %38,05'i ise deplasman takımının galibiyetiyle sonuçlanmıştır.

Benzer şekilde ev sahibi olma avantajının hesaba katılabileceği spor dallarından olan bazı takım sporları üzerine yapılan çalışmalara baktığımızda; Gürkan ve arkadaşları (2017)¹⁰ Futbol 1. Liginde, ev sahibi olma avantajını %61,1; Göral ve

arkadaşları (2018)¹¹ Muğla ili Süper Amatör Liginde 5 sezonda (2012/2013-2016/2017) oynanan 552 müsabakalarda ev sahibi olma avantajının değerlendirdikleri çalışmada ev sahibi olma avantajını 58,82 olarak bulmuşlardır. Aktaş ve arkadaşlarının (2018)¹² 1991-2016 yılları arasında Türkiye Basketbol Süper liginden seçtikleri 6 takımın birbirleriyle oynadıkları 750 maçta takımların ev sahibi olma avantajlarını incelemişlerdir ve Türkiye Basketbol Liginde ev sahibi takımın kazanma olasılığı Bradley-Terry modeline göre %63 olarak bulunmuştur. Farklı branşlarda ev sahibi olma avantajı üzerine yapılan araştırmalarda da çalışmamızın sonuçlarına benzer nitelikte sonuçlar görülmektedir.

Meletakos, Vagenas ve Bayios (2011)¹³ hentbol branşında kazanan ve kaybeden takımlar arasındaki değişikliklerin incelenmesi noktasında, yapılan çalışmaların ve ilgili verilerin az olduğuna değinirken, başarılı ve başarısız takımlar arasındaki farkların açıklanırken, karşılaşan takımların oyun profillerinin, taktik seçiminin ve spor dalının gelişimi ile ilgili belirlenmiş verilerin toplanması konularına vurgu yapmışlardır.

Pollard, Prieto ve Gómez'e (2017)¹⁴ göre, profesyonel düzeydeki spor takımları kendi sahalarında oynadıklarında bir avantaj elde ettiklerini, bu durumun tüm dünyada çok çeşitli profesyonel sporlar için ve hem erkek hem de kadın takımları için var olduğunun belirlendiğini ifade etmişlerdir.

Pic (2018)¹⁵ hentbolda ev sahibi olma avantajı ve performans konusunda yaptığı çalışmada, ev sahibi olma avantajının performans üzerindeki etkilerini ortaya koyarak, hentbol antrenörlerinin antrenman görevlerini dizayn ederken yardımcı olabilecek yönergeler açısından bir müsabaka yerinin göz önünde bulundurulmasının ve buna göre görevlerin tasarlanmasının özgünlük gerektirdiğini vurgulamaktadır.

Debanne (2018)¹⁶ elit hentbol oyunu üzerine yaptığı çalışmasında, antrenörlük stratejileri, müsabaka kalitesi ve oyun yeri gibi durumsal değişkenlerin önemli olduğunu, bu değişkenlerin elit hentbol performansının durumsal belirleyici faktörlerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlarken, antrenörlerin oyuncularını hazırlamasında da yardımcı olabileceğini belirtmektedir..

Strauss ve Bierschwale (2008)¹⁷ Hentbol Bundesliga'da seyirci ve ev sahibi olma avantajını inceledikleri çalışmada,

Almanya'nın en iyi ulusal hentbol liginde yapılan 5003 maçı analiz etmişlerdir. Çalışmada, ev sahibi hentbol takımlarının incelenen tüm dönem boyunca, %66.26 gibi yüksek bir oranda ev sahibi galibiyetine sahip oldukları belirlenmiştir

Gómez, Pollard ve Luis-Pascual (2011)¹⁸ İspanya'da dokuz farklı profesyonel takım sporunda ev sahibi avantajının karşılaştırılmasını yaptıkları çalışmada, ev sahibi olma avantajının birçok sporda köklü bir fenomen olduğuna vurgu yaparak, hentbol sporunda incelenen sezonlarda ev sahibi olma avantajının %55,63 ile %63,96 arasında değiştiğini, ortalama değer ise %61,13 olduğunu bulmuşlardır.

Sporunda ev sahibi olma avantajı, son elli yılda akademik literatürde kapsamlı bir şekilde araştırılmıştır. Literatürün gözden geçirilmesi, sürekli olarak bu fenomenin altında yatan çeşitli faktörleri de ortaya koymaktadır¹⁹.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak, bir hentbol takımının başarısına etki eden önemli faktörlerden biri olarak görülen ev sahibi avantajının iyi biçimde kullanılabilmesi, hentbol sporunda başarıya ulaşabilme adına kayda değer bir faktör olarak görülmektedir.

Ev sahibi olma avantajının iyi bir biçimde kullanılmasının, özellikle bir sezon boyunca

devam eden ve çift devreli lig usulüne göre oynanan turnuvalarda, bir hentbol takımının başarısı üzerine önemli ölçüde etki edebileceği, yapılacak çalışmalarda bu durumun göz önünde bulundurulması antrenmanların dizayn edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Bragazzi, N, Rouissi, M, Hermassi, S. and Chamari, K. (2020). "Resistance training and handball players' isokinetic, isometric and maximal strength, muscle power and throwing ball velocity: a systematic review and meta-analysis". *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17, 2663.
2. Passos, P, Araujo, D. and Volossovitch, A (2017). "Performance analysis in team sports". 1th Published. London- New York: Taylor & Francis Group.
3. Müniroğlu R. ve Deliceoğlu G. (2008). "Futbolda Müsabaka Analizi ve Gözlem Teknikleri". Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi
4. Pollard, R. (2002). "Evidence of a Reduced Home Advantage when a Team Moves to a New Stadium". *Journal of Sport Sciences*, 20, 969-973.
5. Courneya, K.S. and Carron, A. V. (1992). "The home advantage in sport competitions: A literature review". *Journal of Sports and Exercise Psychology*, 14, 28-39.
6. Pollard, R. (2006). "Worldwide regional variations in home advantage in association football". *Journal of Sports Sciences*, 24 (3), 231-240.
7. Pollard, R. and Gomez, M.A. (2009). "Home advantage in football in South-West Europe: Long-term trends, regional variation, and team differences". *European Journal of Sport Science*, 9 (6), 341-352.
8. Pollard, R. and Gómez, M. A. (2012). "Re-assessment of home advantage in Spanish handball: comment on Gutierrez, et al.(2012)". *Perceptual and motor skills*, 115 (3), 937-943.
9. Lago-Peñas, C, Gómez, A.M, Viaño, J, González-García, I. and Fernández-Villarino, M.D.L.Á. (2013). "Home advantage in elite handball: the impact of the quality of opposition on team performance". *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 13 (3), 724-733.

10. Gürkan, O, Göral, K. ve Saygın, Ö. (2017). "Profesyonel futbolda ev sahibi olma avantajı: Türkiye 1. liginin analizi". *Journal of Human Sciences*, 14 (4), 3292-3299.
11. Göral K, Yanık, E. ve Zorba, H.N. (2018). "Süper Amatör Futbol Liginde müsabakaları iç sahada oynamak önemli bir avantaj mıdır?" *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), 188-194.
12. Aktaş, S, Bahçecitapar, M. ve Ergan, R. (2018). "Bradley-Terry Modeli ile Türkiye Basketbol Süper Ligi'nde Takımların Ev Sahibi Olma Avantajının İncelenmesi". *Spor Bilimleri Dergisi*, 29 (1), 15-26.
13. Meletakos, P, Vagenas, G. and Bayios, I. (2011) "A multivariate assessment of offensive performance indicators in Men's Handball: Trends and differences in the World Championships". *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 11:2, 284-294.
14. Pollard R., Prieto J. and Gómez, M. (2017). "Global differences in home advantage by country, sport and sex". *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 17(4), 586-599.
15. Pic M. (2018). "Performance and Home Advantage in Handball". *J Hum Kinet. Sep 24;63:61-71*.
16. Debanne, T. (2018). "Effects of game location, quality of opposition and players' exclusions on performance in elite male handball". *RICYDE. Revista internacional de ciencias del deporte*, 51(14), 71-83.
17. Strauß B. and Bierschwale, J. (2008). "Spectators and the home advantage in the German national handball league". *Zeitschrift fur sportpsychologie*, 15(3), 96-101.
18. Gómez MA., Pollard R., and Luis-Pascual JC. (2011). "Comparison of the Home Advantage in Nine Different Professional Team Sports in Spain". *Perceptual and Motor Skills*, 113(1):150-156.
19. Gershgoren L., Levental O., and Basevitch I. (2022) "Home Advantage Perceptions in Elite Handball: A Comparison Among Fans, Athletes, Coaches, and Officials". *Front. Psychol.* 12:782129.